

27.2.2025

Huomioita suomalaisen erityistalousalueen perustamisesta

Markus Lahtinen

Taloudelliset näkökulmat

- Investoinnit keskiössä.
- Alueellisista verokannusteista ja erityistalousalueista saadut eurooppalaiset kokemukset eivät tarjoa yksiselitteistä vastausta järjestelyn toimivuudesta osana aluepolitiikkaa.
- Menestys on riippuvainen monesta tekijästä, joista osa liittyy itse alueen ja osa koko kansantalouden ominaisuuksiin.
- Alueen muun kehittämisen laiminlyönti kuitenkin helposti kumoaa verotuksen keventämisellä saatavat hyödyt.

Taloudellisia mahdollisuuksia

- Verotuksen keventäminen lisää lähtökohtaisesti alueen taloudellista toimintaa, mikä tasoittaa isoja alueellisia eroja arvonlisän muodostumisessa.
- Seutukuntataso suomalaisessa aluejaossa hyvä lähtökohta.
- Erityistalousalueet voivat lisäksi olla yksi mahdollinen vastaus kiristyvään kansainväliseen kilpailuun vihreän siirtymän investoinneista, mikä vahvistaisi koko kansantaloutta.

Taloudellisia riskejä

- Erityistalousalueisiin liittyy merkittävä riski siitä, että lähialueiden talouskehitys taantuu investointien keskittyessä alueellisesti lähes yksinomaan erityistalousalueelle.
- Suomen julkisen talouden näkymät ovat hyvin huonot.
- Alueellisten verokannustimien vaikutukset julkiselle taloudelle ovat ensimmäisessä vaiheessa negatiiviset.

Polku eteenpäin

- Jos arvonlisän muodostumisen tasaisempi jakautuminen Suomessa asetetaan yhteiskuntapoliittiseksi tavoitteeksi, pitää valita kustannustehokkain toimenpidekokonaisuus saavuttaa asetettu tavoite.
- Poliittikkatoimet pitää valita perustuen parhaaseen tutkimustietoon.
- Eritystalousalueiden toimivuudesta osana suomalaista aluepolitiikkaa saadaan tietoa vasta useiden vuosien kuluessa.
- Kokeilujen pitäisi kohdistua muutamille alueellisesti edustaville rakenteellisista taloudellisista ongelmista kärsiville seutukunnille.
- Itä-Suomen tilanne nykyisessä (pahentuvassa) turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.